

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ZŁOTY STOK NA LATA 2017 – 2023

ZŁOTY STOK – ATRAKCYJNĄ GMINĄ TURYSTYKI,
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA

Urząd Miejski w Złotym Stoku
Rynek 22, 57-250 Złoty Stok
tel. 74 816 41 64, fax. 74 816 41 33
NIP: 887-16-35-183, **REGON:** 890718484

Opracował: dr n. ekonom. Andrzej Hordyj

Spis treści

WSTĘP	3
I. SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA GMINY ŻŁOTY STOK.....	5
1.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE.....	5
1.2. RYS HISTORYCZNY GMINY ŻŁOTY STOK	8
1.3. ANALIZA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA GMINY ŻŁOTY STOK	9
II. ANALIZA SWOT GMINY ŻŁOTY STOK.	18
2.1. MOCNE STRONY	19
2.2. SŁABE STRONY.....	20
2.3. SZANSE.....	22
2.4. ZAGROŻENIA.	23
III. ANALIZA MAKROOTOCZENIA GMINY ŻŁOTY STOK.	24
3.1. KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO.....	24
3.2. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2020	25
3.3. REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO NA LATA 2014 – 2020	27
3.4. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU ŻĄBKOWICKIEGO DO 2022 R.	28
IV. WIZJA GMINY ŻŁOTY STOK NA LATA 2017 – 2023.	30
V. CELE STRATEGICZNE GMINY ŻŁOTY STOK NA LATA 2017 – 2023.....	30
VI. CELE OPERACYJNE GMINY ŻŁOTY STOK NA LATA 2017 – 2023.....	32
VII. MONITORING I EWALUACJA	44
VIII. SPIS RYSUNKÓW I TABEL.....	46

Wstęp

Strategia rozwoju gminy jest dokumentem, który w jasny sposób wskazuje kierunki, w jakich powinna zmierzać gmina, aby zapewnić sobie stały, zrównoważony rozwój, a jednocześnie dbać, aby mieszkańcom konsekwentnie polepszać warunki życia. Jej celem jest odpowiedź na pytanie, co trzeba zrobić, aby funkcjonować i rozwijać się w przyszłości.

Strategia rozwoju gminy to plan długofalowego działania Rady Gminy i wspierających go urzędników oraz wszystkich, którym na sercu leży lepsze jutro gminy, wobec szans i zagrożeń wynikających ze zmieniającego się otoczenia i działań innych podmiotów. Zgodnie z zapisami strategii działanie takie jest ukierunkowane przez wartości i opcje uznane przez społeczność lokalną, bazujące na wewnętrznym potencjale sił i uwzględniające jej wewnętrzne słabości.

Strategia rozwoju nie powinna zawierać precyzyjnej listy inwestycji do realizacji, ponieważ z definicji jest to domeną Wieloletnich Planów Inwestycyjnych, czy Planów Rozwoju Lokalnego. Tak szczegółowe informacje umieszczane są tylko w dokumentach o charakterze taktycznym i operacyjnym, które zawierają stale aktualizowane plany finansowe. Popełnienie takiego błędu spowodowałoby, że Strategia bardzo szybko straciłaby swoją aktualność.

Strategia stanowi podstawę działania gminy, programów i przedsięwzięć, a także polityki przestrzennej. Informuje o warunkach podejmowania i realizacji wszelkich działań w gminie, w tym formułowaniu kolejnych Wieloletnich Planów Inwestycyjnych. Podnosi wiarygodność wobec partnerów zewnętrznych, dla których niejednokrotnie stanowi podstawę oceny współpracy z gminą lub lokalizacji własnych działań na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego.

Dokument ten jest także podstawą korzystania przez gminę z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych zewnętrznych źródeł finansowania. Zgodnie z Dyrektywą Unii Europejskiej każda jednostka samorządowa powinna

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŻŁOTY STOK NA LATA 2017 – 2023

opierać swoje działania inwestycyjne współfinansowane ze środków Unii Europejskiej na planie strategicznym. Po wstąpieniu Polski do UE Strategia Rozwoju jest wskazywana, jako jeden z najważniejszych dokumentów (nadrzędny wobec innych dokumentów) w funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego, przedstawiający kierunki rozwoju jednostki na najbliższe kilka lat.

Najważniejsze jest jednak, aby strategia tworzyła platformę współdziałania wszystkich zainteresowanych podmiotów, głównych aktorów życia publicznego (mieszkańców, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, przedsiębiorców oraz władz gminy) w celu wypracowania wspólnej przyszłości, odpowiadającej ich potrzebom.

W ramach prac nad „Strategią Rozwoju Gminy Żłoty Stok” zorganizowane zostały dwa warsztaty otwarte. Odbływały się one w okresie maj – lipiec 2017. Wszystkie odbyły się w mieście Żłoty Stok. Warsztaty miały na celu wspólne opracowanie części analizy strategicznej SWOT – słabych i mocnych stron Gminy, wypracowanie wizji Gminy na najbliższe lata oraz wytyczenie głównych, preferowanych kierunków rozwoju. W każdym ze spotkań uczestniczyło kilkudziesięciu przedstawicieli liderów lokalnych, pracowników samorządowych oraz mieszkańców Gminy.

Tworząc Strategię przyjęto, że okres jej wdrażania będzie obejmował lata 2017 – 2023. 7-letni okres programowania wynika z jednej strony z teorii zarządzania, która dla dokumentów strategicznych rekomenduje 5-7 letni horyzont czasowy, a z drugiej koresponduje z zasadą „n+3”, przyjętą dla programów pomocowych Unii Europejskiej w obecnej perspektywie programowania. Oznacza ona, że środki wspólnotowe z okresu 2014 – 2020 będą dystrybuowane aż do końca 2023 roku.

I. Sytuacja społeczno-gospodarcza Gminy Żłoty Stok

1.1. Położenie geograficzne

Gmina Żłoty Stok położona jest w południowo-zachodniej Polsce, w województwie dolnośląskim, w powiecie ząbkowickim, w Górach Żłotych nad Żłotym Potokiem.

Rysunek 1. Lokalizacja Gminy Żłoty Stok na mapie Dolnego Śląska

Źródło: www.gminy.pl

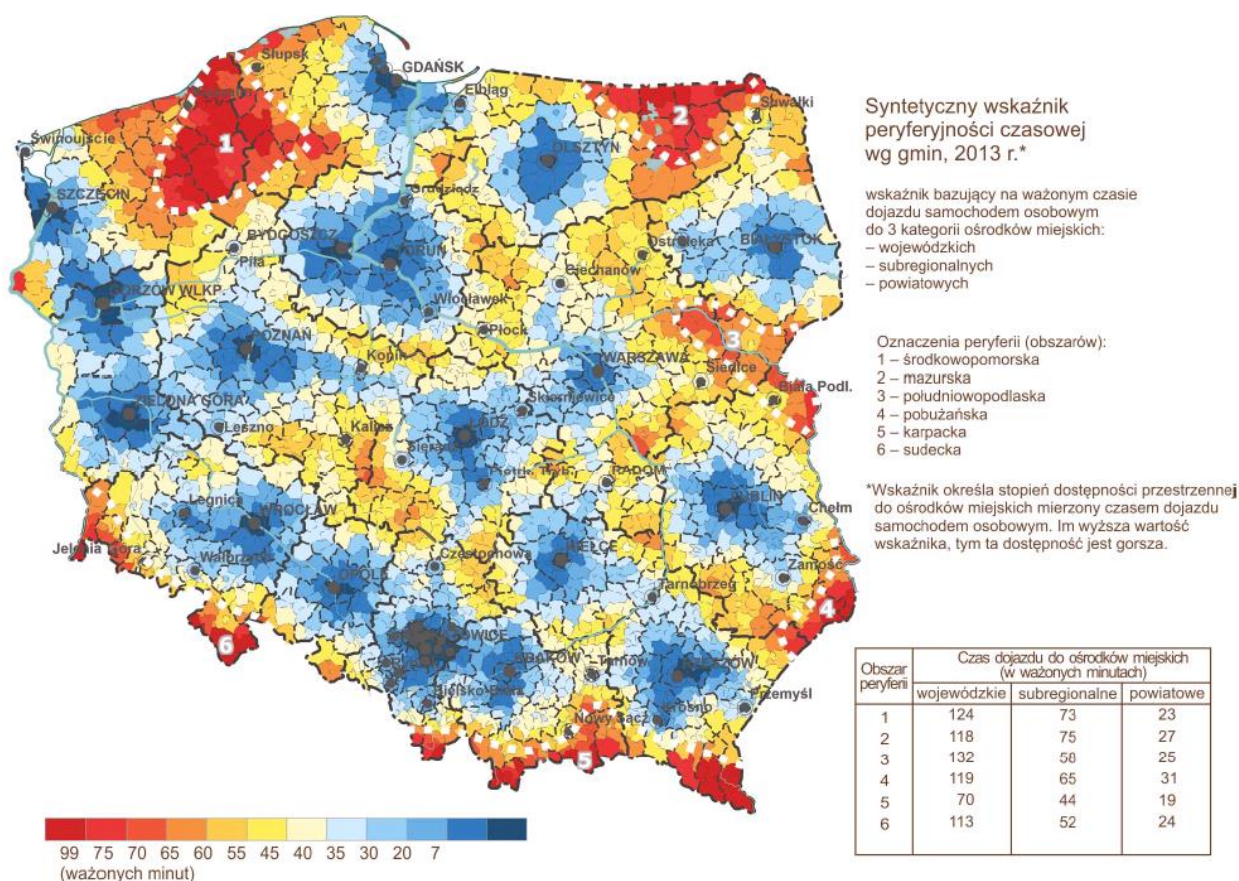
Żłoty Stok jest gminą miejsko-wiejską. W latach 1975-1998 gmina położona była w województwie wałbrzyskim. Siedzibą gminy jest miasto Żłoty Stok. Lokalizacja jest bardzo atrakcyjna, przede wszystkim z uwagi na uwarunkowania przyrodniczo – geograficzne. Zaletą jest również bliska odległość zarówno do Republiki Czeskiej, jak i Niemiec. Może to być istotny element przewagi konkurencyjnej przy poszukiwaniu inwestorów. Należy również zwrócić uwagę

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŻŁOTY STOK NA LATA 2017 – 2023

na bezpośrednie położenie przy drodze krajowej nr 46 relacji Kłodzko – Nysa – Opole – Częstochowa oraz przy drodze wojewódzkiej nr 390 Kamieniec Ząbkowicki – Łądek Zdrój.

Drogi te jednak nie są głównymi traktami komunikacyjnymi zarówno dla regionu, jak i kraju. W rezultacie Gmina Żłoty Stok zalicza się do otuliny Peryferii Sudeckiej, a wskaźnik peryferyjności czasowej Gminy jest niemal najwyższy z możliwych. Oznacza to, że czas dojazdu samochodem osobowym do 3 kategorii ośrodków miejskich: wojewódzkich, subregionalnych i powiatowych (zdefiniowanych w Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju – SOR) wynosi aż 65 – 70 ważonych minut.

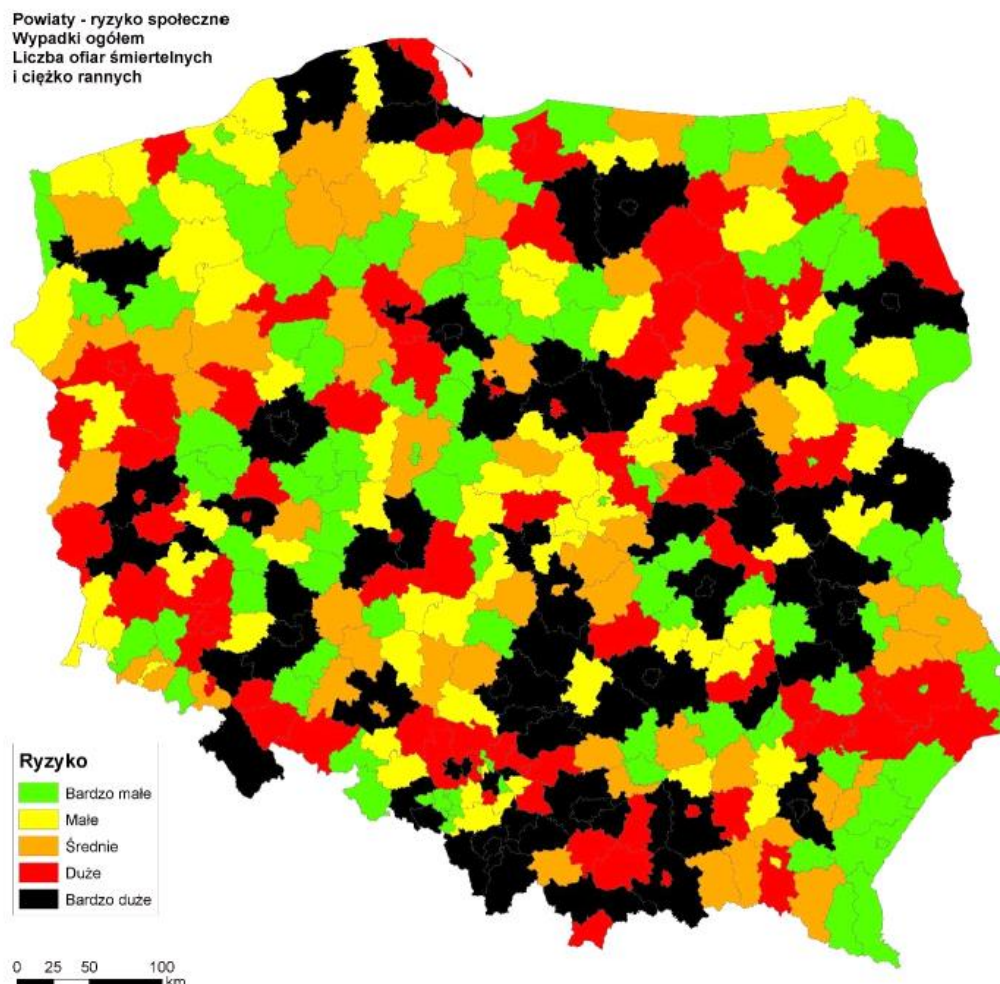
Rysunek 2. Wskaźnik peryferyjności czasowej

Źródło: Śleszyński P., 2016, A synthetic indicator of spatial-temporal accessibility to urban centers in Poland, *Geographia Polonica*, vol. 89, iss. 4, IGIiPZ PAN, Warszawa.

Innym miernikiem mówiącym o dostępności komunikacyjnej jest wskaźnik ogólnego ryzyka społecznego, który obrazuje ilość wszystkich wypadków, liczbę ofiar śmiertelnych oraz ciężko rannych uczestników wypadków drogowych. W tym kontekście położenie Gminy Żłoty Stok na terenie Powiatu Żąbkowickiego plasuje ją jako obszar o dużym ryzyku, co również należy uznać za słabą stronę.

Rysunek 3. Mapa ogólnego ryzyka społecznego, wszystkie wypadki, liczba ofiar śmiertelnych i ciężko rannych, powiaty w latach 2012 – 2014

Marginalizację komunikacyjną Gminy potęguje również całkowita likwidacja ruchu kolejowego na trasie Kamieniec Żąbkowicki – Żłoty Stok, związana ze złym stanem technicznym mostu w Byczeniu, wywołanym powodzią w 1997 r.

1.2. Rys historyczny Gminy Żłoty Stok

Pierwsze dane historyczne konkretyzujące dzieje Żłotego Stoku i najbliższej okolicy pochodzą z drugiej połowy XIII wieku. Najstarszy zachowany dokument pochodzi z 1273 roku. Został on wydany przez księcia wrocławskiego Henryka IV klasztorowi cystersów z Kamieńca Żąbkowickiego, a dotyczył nadania przywileju na poszukiwania górnicze w okolicach Żłotego Stoku.

W 1502 r. książęta ziebiccy nadali Żłotemu Stokowi prawo bicia monet. W mieście do 1620 r. funkcjonowała mennica.

W 1709 r. na bazie tutejszych rud arsenu uruchomiono produkcję arseniku na skalę przemysłową. Dzięki temu Żłoty Stok stał się kolebką światowej metalurgii arsenu. Produkcja ta prowadzona była do roku 1962. Jako produkt uboczny otrzymywano złoto.

Pod koniec XIX wieku coraz mocniej w Żłotym Stoku rozwijała się turystyka. Początkowo była to turystyka letniskowa, a z czasem też zimowa. Istotną rolę w tym procesie odegrało założone w 1880 r. Towarzystwa Upiększania Żłotego Stoku. Miasto zabiegało o utworzenie uzdrowiska na bazie wód zdrojowych. W 1912 r. wybudowano pierwsze sanatorium (ul. Sienkiewicza 9), a w roku 1913 jedno ze źródeł uznano za wodę źródlaną o właściwościach leczniczych, tym samym miasto na krótko stało się kurortem. Dalszy znaczący rozwój w kierunku lecznictwa uzdrowiskowego przerwała I wojna światowa.

W roku 1920 zakończono drążenie sztolni Gertruda, wybudowano łamacz rudy, powstała Śląska Szkoła Leśna i zakład doświadczalny produkcji środków ochrony roślin. Od 1945 r. Żłoty Stok był miastem wydzielonym z siedzibą Miejskiej Rady Narodowej.

Gmina Żłoty Stok w dzisiejszych granicach administracyjnych funkcjonuje od 1 stycznia 1973 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŻŁOTY STOK NA LATA 2017 – 2023

Według danych GUS z 2015 r. gmina Żłoty Stok zajmuje obszar 75,63 km², w tym użytki rolne stanowią 45,0 %, a użytki leśne 48,6 %. Gmina stanowi 6,97 % powierzchni powiatu ząbkowickiego.

W skład gminy wchodzi: miasto Żłoty Stok oraz sołectwa Błotnica, Chwalisław, Laski, Mąkolno oraz Płonica.

1.3. Analiza społeczno-ekonomiczna Gminy Żłoty Stok

Analiza została opracowana na podstawie danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Ząbkowicach Śląskich.

DEMOGRAFIA

Analizę demograficzną Gminy Żłoty Stok przeprowadzono na podstawie najbardziej aktualnych danych Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2015. Na koniec roku 2015 gminę faktycznie zamieszkiwało 4.670 osób. Większość stanowiły kobiety (50,9 %) i taki współczynnik feminizacji utrzymuje się od kilku lat.

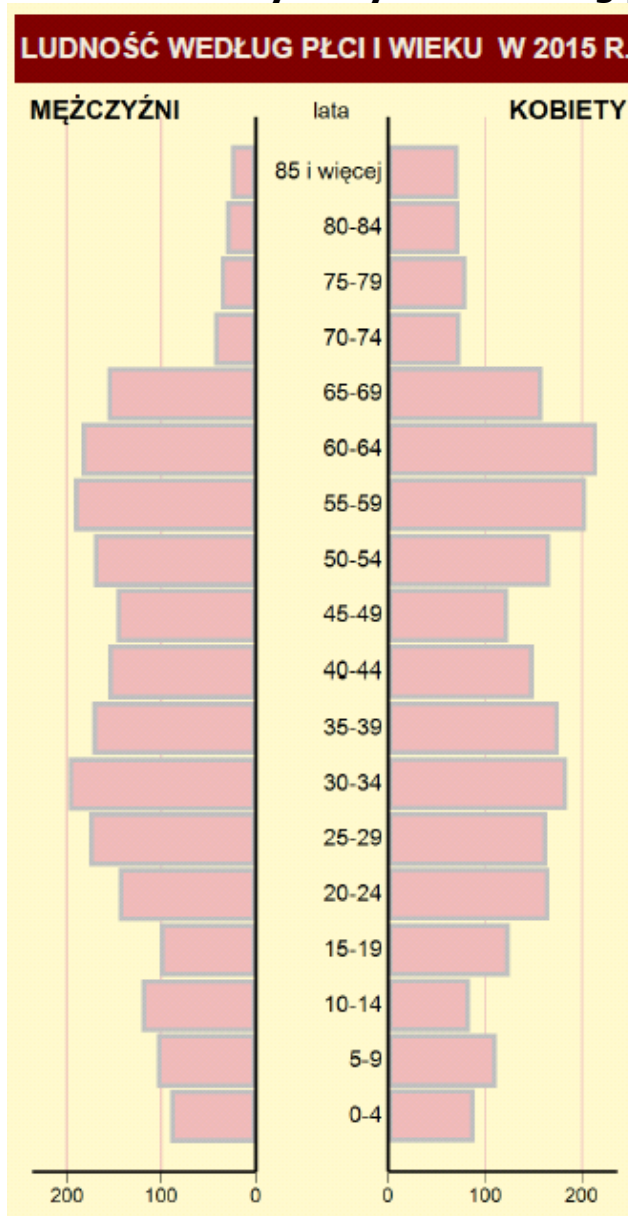
Rysunek 4. Wybrane dane demograficzne w Gminie Żłoty Stok

WYBRANE DANE DEMOGRAFICZNE W 2015 R.			
	Powiat	Gmina	Powiat=100
Ludność	66971	4670	7,0
w tym kobiety	34422	2418	7,0
Urodzenia żywe	493	21	4,3
Zgony	834	58	7,0
Przyrost naturalny	-341	-37	x
Saldo migracji ogółem	-156	0	x
Ludność w wieku:			
przedprodukcyjnym	10828	725	6,7
produkcyjnym	42255	2976	7,0
poprodukcyjnym	13888	969	7,0

Źródło: dane GUS

Gęstość zaludnienia kształtuje się na poziomie 62 osoby na 1 km². W ostatnich latach (podobnie jak w innych regionach w Polsce) w Gminie Żłoty Stok obserwowano tendencję do ujemnego przyrostu naturalnego, przy jednoczesnej stabilizacji współczynnika zgonów. Jak wynika z danych GUS za rok 2015 zjawisko regresji urodzeniowej obserwowane w innych krajach europejskich, dotyczy również Żłotego Stoku, gdzie zanotowano ujemny przyrost naturalny na poziomie – 37.

W latach 2013 – 2015 na terenie Gminy Żłoty Stok występowała korzystna struktura wiekowa ludności według kategorii społeczno-ekonomicznych wieku, tzn. w podziale na grupy wieku przedprodukcyjnego, produkcyjnego i poprodukcyjnego. W strukturze demograficznej największą część społeczeństwa stanowią osoby w wieku produkcyjnym (2.976), co oznacza, że gmina ma bardzo duży potencjał „rąk do pracy”. Element ten, w połączeniu z poprawą dostępności komunikacyjnej Gminy, powinien być elementem budowania przewagi konkurencyjnej w odniesieniu do innych jednostek samorządu terytorialnego, poszukujących inwestorów strategicznych.

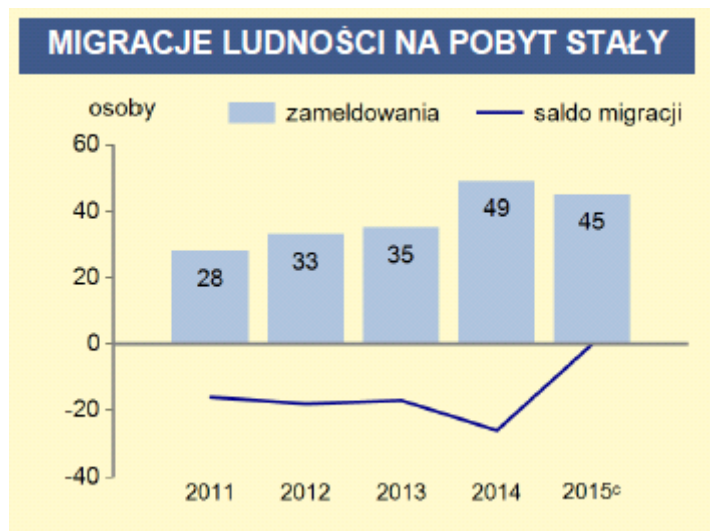
Rysunek 5. Ludność Gminy Żłoty Stok według płci i wieku

Źródło: dane GUS.

Migracja jest jednym z głównych problemów, z jakimi borykają się wszystkie regiony w Polsce. Zjawisko to dotyczy przede wszystkim osób młodych, które opuszczają rodzinne strony w poszukiwaniu lepszej pracy w dużych ośrodkach miejskich jak Wrocław, czy Warszawa. Zjawiskom migracji wewnętrznych towarzyszą również popularne wśród społeczeństwa polskiego migracje zagraniczne, w szczególności w celach zarobkowych. Według danych GUS za lata 2011 – 2014 w Żłotym Stoku zaobserwowano niekorzystne zjawisko ujemnego salda migracji ogółem na poziomie ok. – 20. Należy jednak zauważyć, że w roku 2015 bilans ten całkowicie się zrównoważył i wyniósł zero. Najbliższe lata

pokażą, czy mamy do czynienia z odwróceniem trendu, czy jest to tylko zdarzenie incydentalne.

Rysunek 6. Migracje ludności Gminy Żłoty Stok na pobyt stały

Źródło: dane GUS.

BEZROBOCIE

Jak wynika z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ząbkowicach Śląskich na dzień 31.12.2015 r. stopa bezrobocia w Gminie Żłoty Stok kształtowała się na poziomie 14,9 % i była wyższa niż stopa bezrobocia odnotowana w całym województwie dolnośląskim (8,5 %) aż o 6,4 punktu procentowego.

Oznacza to, że na koniec 2015 r. na terenie Gminy Żłoty Stok bez pracy pozostawało 341 osób (zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy). Analizując liczbę bezrobotnych w latach 2012-2015 obserwuje się jej spadek. Jest to jednak tendencja występująca zarówno w powiecie ząbkowickim, jak i całym kraju i wynika z uwarunkowań makroekonomicznych.

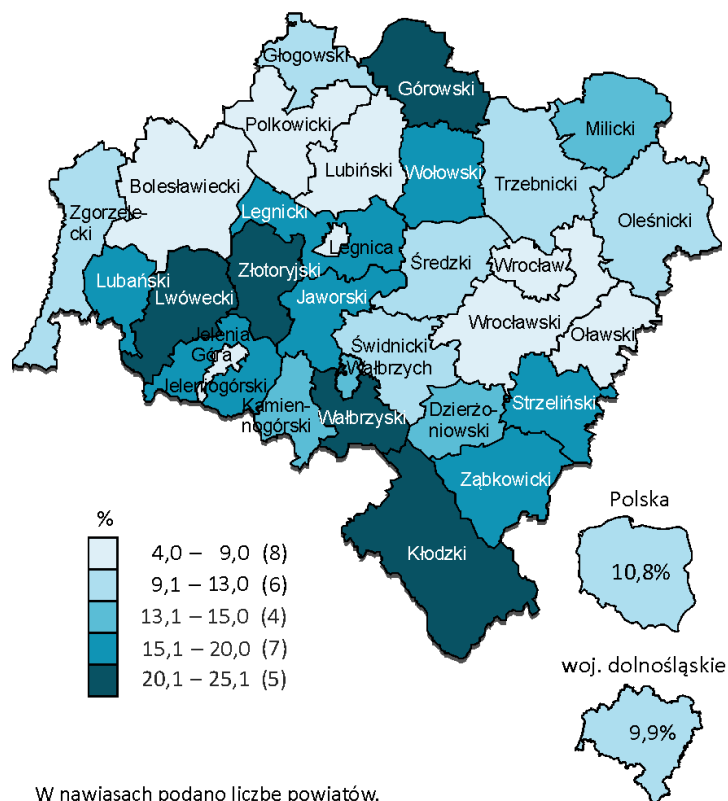
Tabela 1. Liczba bezrobotnych w latach 2012-2015 (dane na koniec roku)

Rok	2012	2013	2014	2015
Liczba bezrobotnych w Gminie Żłoty Stok	548	528	486	341
Liczba bezrobotnych w Powiecie Ząbkowickim	5409	5094	4351	3363
Bezrobotni z Gminy Żłoty Stok w ogólnej liczbie bezrobotnych w Powiecie Ząbkowickim	10,13%	10,37%	11,17%	10,14%

Źródło: dane PUP Ząbkowice Śląskie

Rysunek 7. Stopa bezrobocia na Dolnym Śląsku

Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów
w maju 2015 r. (stan w końcu miesiąca)

GOSPODARKA I RYNEK PRACY

Zgodnie z danymi GUS, w roku 2015 na terenie Gminy Żłoty Stok funkcjonowały 482 podmioty gospodarki narodowej, w tym w sektorze rolniczym 18 podmiotów, w sektorze przemysłowym 58, a w sektorze budowlanym 50. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 10.000 mieszkańców wynosi 1.032, a liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 10.000 mieszkańców wynosi 587.

Rysunek 8. Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Żłoty Stok

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON W 2015 R.		
	Powiat	Gmina
Ogółem	6811	482
w tym w sektorze: rolniczym	214	18
przemysłowym	649	58
budowlanym	884	50
na 10 tys. ludności	1017	1032
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności	667	587

Źródło: dane GUS

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I MIESZKANIOWA

Gmina Żłoty Stok charakteryzuje się dość dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną. Według danych GUS za rok 2015 z sieci wodociągowej korzysta 83,0 % mieszkańców, a z sieci kanalizacyjnej 59,0 % mieszkańców. Na terenie gminy nie występuje infrastruktura gazowa, co może stanowić utrudnienie przy poszukiwaniu inwestora strategicznego.

Jak wynika z danych GUS za rok 2015, na terenie Żłotego Stoku znajdują się 1.702 mieszkania o łącznej powierzchni użytkowej 130.203 m² co oznacza, że przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosi aż 76,5 m².

Rysunek 9. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Żłoty Stok

ZASOBY MIESZKANIOWE		
	2014	2015
Mieszkania ^a	1 697	1 702
Przeciętna powierzchnia użytkowa ^a 1 mieszkania w m ²	76,4	76,5
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	786	716
Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych w tys. zł	.	67,3
Liczba lokali socjalnych	10	10

Źródło: dane GUS

Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, że w Gminie Żłoty Stok istnieją bardzo dobre warunki do zamieszkania.

BUDŻET GMINNY

Budżet gminy to roczny plan dochodów i wydatków uchwalany w formie uchwały budżetowej, stanowiący podstawę gospodarki finansowej. Budżet jest podstawowym instrumentem zarządzania finansami gminy. Pozwala zaplanować jak rozdysonować dostępne środki finansowe. Budżet jako plan finansowy obejmuje dochody, wydatki oraz przychody i rozchody.

Dochody gminy – dochodami jednostek samorządu terytorialnego są dochody własne, subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa. Dochodami mogą być również środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, środki z budżetu Unii Europejskiej oraz inne środki określone w odrębnych przepisach.

Zgodnie z Konstytucją, dochody własne gminy obejmują wszelkie dochody jednostek samorządu terytorialnego z wyjątkiem subwencji ogólnych i dotacji celowych. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego Dz.U. z 2003 r. nr 203, poz. 1966 dzieli dochody gminy na grupy.

Rysunek 10. Struktura dochodów budżetu Gminy Żłoty Stok w latach 2013 – 2015

STRUKTURA DOCHODÓW BUDŻETU GMINY WEDŁUG DZIAŁÓW (w odsetkach)			
	2013	2014	2015
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	1,7	2,2	1,6
Transport i łączność	0,0	0,0	0,7
Gospodarka mieszkaniowa	3,4	2,4	3,2
Administracja publiczna	6,9	2,3	0,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,0	0,0	0,0
Różne rozliczenia	35,2	37,0	38,0
Oświata i wychowanie	0,6	1,8	1,9
Pomoc społeczna	16,5	18,9	15,4
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,4	1,6	1,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,0	0,1	6,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1,2	-	0,9
Kultura fizyczna	2,8	-	-
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	25,9	33,1	29,5
Pozostałe	4,4	0,6	0,5

Źródło: dane GUS.

Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego, są kategorią finansową środków publicznych pozostających w dyspozycji danej jednostki samorządu terytorialnego. Służą one sfinansowaniu realizacji własnych zadań publicznych oraz na wykonywaniu innych operacji finansowych, tj. zarządzanie środkami, finansowanie potrzeb pożyczkowych i zarządzanie długiem publicznym.

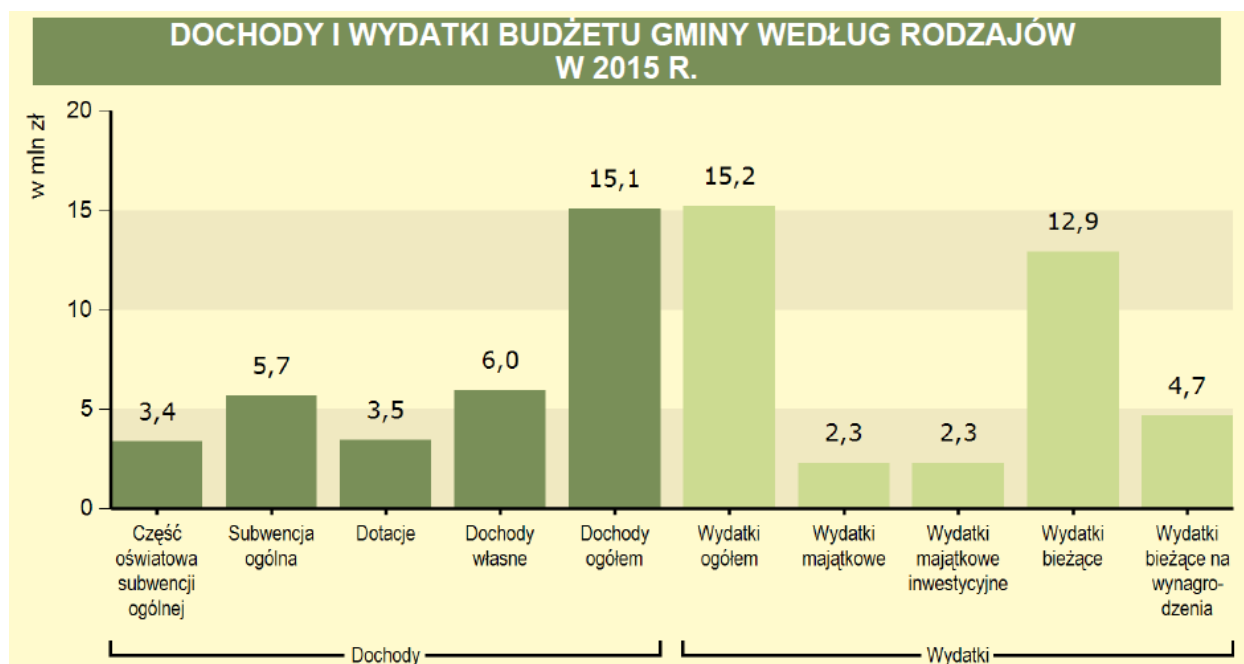

Rysunek 11. Struktura wydatków budżetu Gminy Żłoty Stok w latach 2013 – 2015

STRUKTURA WYDATKÓW BUDŻETU GMINY WEDŁUG DZIAŁÓW (w odsetkach)			
	2013	2014	2015
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	0,6	0,7	0,8
Transport i łączność	8,5	10,1	10,7
Gospodarka mieszkaniowa	2,4	1,3	1,7
Administracja publiczna	13,5	12,8	14,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	4,8	0,7	0,8
Różne rozliczenia	-	-	-
Oświata i wychowanie	29,3	31,7	30,3
Pomoc społeczna	20,2	21,8	20,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	2,2	2,5	2,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5,4	6,6	10,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3,7	6,7	4,5
Kultura fizyczna	1,3	1,4	1,1
Działalność usługowa	0,2	0,1	0,4
Ochrona zdrowia	0,6	1,2	0,7
Pozostałe	7,3	2,4	2,2

Źródło: dane GUS.

Proporcje dochodów i wydatków w budżecie każdej gminy są różne i zależą od bardzo wielu czynników. Z jednej strony są to czynniki makroekonomiczne, na które gmina nie ma wpływu, a z drugiej zależą od aktywności i skuteczności samorządu w realizowaniu własnej strategii finansowej.

Rysunek 12. Dochody i wydatki budżetu Gminy Żłoty Stok w 2015 r.

Źródło: dane GUS.

II. Analiza SWOT Gminy Żłoty Stok

Do zdefiniowania potencjalnych obszarów strategicznego rozwoju Gminy wykorzystano analizę SWOT. W zarządzaniu ta metoda jest stosowana do analizy wewnętrznego i zewnętrznego otoczenia organizacji, a także do analizy projektu czy rozwiązania biznesowego. Jest wykorzystywana jako uniwersalne narzędzie pierwszego etapu analizy strategicznej. Pozwala spożytkować zgromadzone informacje do opracowania strategii działania opartej na silnych stronach i szansach, przy jednoczesnym eliminowaniu bądź ograniczaniu słabych stron i zagrożeń.

Zakres rodzajowy analizowanych czynników, mających wpływ na funkcjonowanie gminy jest stosunkowo szeroki. Z jednej strony są to czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, a z drugiej pozytywne i negatywne. Jednak ich trafna identyfikacja stanowi podstawę analizy SWOT. Przeprowadzając analizę dokonano diagnozy – określono silne i słabe strony przedmiotowego obszaru oraz prognozy – opisując szanse i zagrożenia.

Mocne strony czyli atuty (czynniki wewnętrzne pozytywne) gminy należy rozumieć jako jego walory, które w sposób pozytywny wyróżniają go w otoczeniu i w konfrontacji z konkurencją. Słabe strony (czynniki wewnętrzne negatywne) to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznych kwalifikacji. Każda jednostka samorządu terytorialnego posiada takie aspekty funkcjonowania, które ograniczają jej sprawność, ale szybkie i obiektywne rozpoznanie oraz zdefiniowanie może łatwo ograniczyć ich negatywny wpływ.

Szanse (czynniki zewnętrzne pozytywne) to zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane staną się impulsem do rozwoju oraz osłabią zagrożenia. Zagrożenia (czynniki zewnętrzne negatywne) – to wszystkie czynniki zewnętrzne, które postrzegane są jako bariery rozwoju jednostki, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. O ile możliwość kreowania mocnych stron i niwelowania jest w zasięgu samorządu, który może podejmować określone decyzje, o tyle zarówno na szanse jak i zagrożenia gmina nie ma wpływu, gdyż występują one w otoczeniu zewnętrznym i na ich występowanie mają wpływ inne podmioty. Można je jednak wykorzystywać i dostosowywać się do nich.

W efekcie przeprowadzonych prac analitycznych otrzymano cztery listy: silnych stron Gminy Żłoty Stok (takich, które należy wzmacniać), słabych stron (takich, które trzeba niwelować), szans (tych, które należy wykorzystywać), oraz zagrożeń (tych, których należy unikać).

2.1. Mocne strony

1. Dobre położenie komunikacyjnej przy drodze krajowej nr 46 oraz drodze wojewódzkiej nr 390
2. Przygotowane i uzbrojone tereny przemysłowe typu „brown-field”
3. Doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych
4. Kapitał ludzki z niewygórowanymi oczekiwaniami płacowymi

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŻŁOTY STOK NA LATA 2017 – 2023

5. Dobre praktyki administracji samorządowej w zakresie współpracy z innymi jednostkami administracji i biznesu
6. Atrakcyjne położenie pod względem turystycznym w pobliżu najstarszych Gór Żłotych, bezpośrednio przy granicy Polski z Republiką Czeską oraz w niedalekiej odległości od granicy z Niemcami
7. Duża ilość terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych (boiska, hala sportowa, korty tenisowe, staw kąpielowy, park miejski)
8. Infrastruktura turystyczna (kopalnia złota, park linowy, średniowieczny park techniki, system informacji miejskiej, szlaki turystyczne i rowerowe)
9. Zabytkowy i unikatowy układ urbanistyczny oraz walory historyczne miasta
10. Otwartość na produkcję i wykorzystanie energii odnawialnej
11. Dobrze rozwinięta sieć placówek handlowo – usługowych (m.in. ECO, Dino oraz Biedronka)
12. Bogata oferta kulturalna Centrum Kultury i Promocji w Żłotym Stoku
13. Kompletny system opieki nad dziećmi w wieku 2-16 lat (przedszkola, szkoły), obejmujący zarówno placówki publiczne, jak i niepubliczne
14. System wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych (Ośrodek Pomocy Społecznej, Zakład Opiekuńczo – Lecznicy, Uniwersytet III w.)
15. Dobrze rozwinięta infrastruktura komunalna na terenie miasta
16. Szeroki wachlarz prężnie działających organizacji pozarządowych

2.2. Słabe strony

1. Lokalizacja w oddaleniu od dróg ekspresowych i autostrad (dojazd do autostrady A4 powyżej 40 km) oraz trakcji kolejowych
2. Peryferyjne położenie względem terytorium kraju i regionu
3. Mała liczba mieszkańców gminy (poniżej 5.000 osób)

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŻŁOTY STOK NA LATA 2017 – 2023

4. Brak wydzielonych i kompleksowo przygotowanych terenów inwestycyjnych typu „green-field”
5. Wysokie strukturalne bezrobocie (ponad 14 %)
6. Brak inwestora strategicznego
7. Niezagospodarowane tereny przemysłowe po zakładach chemicznych
8. Słaby potencjał gospodarczy gminy (brak małych i średnich przedsiębiorstw wykorzystujących zaawansowane technologie)
9. Brak środków finansowych w rozwijających się podmiotach gospodarczych
10. Niska mobilność zawodowa mieszkańców
11. Słabo rozwinięta sieć transportu zbiorowego
12. Niskie dochody i zasobność finansowa mieszkańców
13. Słabe wykorzystanie potencjału Gór Żłotych
14. Niezbyt bogate zaplecze turystyczne i okóło turystyczne, zwłaszcza brak miejsc noclegowych w okresie wiosenno – letnim oraz niedostateczna ilość punktów gastronomicznych
15. Stara i zdekapitalizowana substancja mieszkaniowa
16. Odpływ młodych wykształconych ludzi
17. Brak szkolnictwa na poziomie ponadgimnazjalnym
18. Starzejące się społeczeństwo
19. Niski poziom estetyki gminy, zwłaszcza budynków komunalnych, zabudowy towarzyszącej, obszarów zielonych itp.
20. Słabo rozwinięta infrastruktura komunalna na terenach wiejskich
21. Niskiej jakości infrastruktura drogowa na terenie gminy
22. Brak stałego posterunku Policji
23. Bariery architektoniczne w przestrzeni publicznej

24. Brak wystarczających środków finansowych w budżecie gminy na zaspokojenie wszystkich potrzeb mieszkańców

2.3. Szanse

1. Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, zwłaszcza z Unii Europejskiej, na inwestycyjne i działania społeczne
2. Budowa korytarza drogi ekspresowej S8 przebiegającego w bezpośrednim sąsiedztwie gminy
3. Odbudowa mostu w Byczeniu w ciągu drogi wojewódzkiej nr 390 – z uwagi na rozbiórkę torów przywrócenie ruchu kolejowego jest obecnie niemożliwe
4. Pozyskanie zewnętrznego inwestora strategicznego
5. Znalezienie na terenie gminy źródeł wód mineralnych
6. Koniec globalnego kryzysu
7. Wzrost zamożności obywateli
8. Potencjał gospodarczy i społeczny Dolnego Śląska
9. Współpraca międzynarodowa, w tym z miastami partnerskimi
10. Globalny wzrost zainteresowania turystyką
11. Promocja Dolnego Śląska jako regionu turystycznego
12. Współpraca samorządów w ramach Stowarzyszenia Gmin Ziemi Kłodzkiej oraz Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Glacensis, w celu rozbudowy i rozwoju infrastruktury turystycznej Gór Żłoty i pogranicza polsko – czeskiego
13. Nowe formy turystyki (aktywna, ekologiczna, kulturowa, agroturystyka, niszowe formy uprawiania sportu i turystyki)
14. Ekologia, jako główny kierunek globalnego rozwoju

15. Budowa infrastruktury do pozyskania energii odnawialnej (m.in. z wiatru i słońca)

2.4. Zagrożenia

1. Przedłużający się kryzys globalny
2. Możliwość wstrzymania wypłat środków strukturalnych z Unii Europejskiej z uwagi na sytuację polityczno-prawną w Polsce
3. Rozpad Unii Europejskiej i groźba konfliktu światowego
4. Brak dogodnej komunikacji z głównymi ośrodkami i węzłami komunikacji
5. Podobne konkurencyjne działania innych gmin, powodujące odsunięcie się zarówno turystów, jak i inwestorów, od gminy Żłoty Stok
6. Uwarunkowania polityczne na szczeblu centralnym oraz lokalnym
7. Absorbacja młodych ludzi przez duże aglomeracje i zagranicę
8. Ujemny bilans demograficzny
9. Starzejące się społeczeństwo
10. Konieczność zapewnienia większych środków finansowych na opiekę nad ludźmi starszymi, biednymi, zagrożonymi wykluczeniem
11. Brak współpracy z samorządami przy ubieganiu się o zewnętrzne środki pomocowe
12. Nowe przepisy prawa oraz obciążanie gminnego budżetu nowymi zadaniami i wydatkami
13. Ograniczone zasoby wody pitnej oraz ich niska wydajność

III. Analiza makrootoczenia Gminy Żłoty Stok

3.1. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 jest podstawowym dokumentem wyznaczającym ramy polityki regionalnej Polski do roku 2020. Według wizji rozwoju zapisanej w KSRR w 2020 roku polskie regiony stanowiąc będą lepsze miejsce do zamieszkania dzięki podniesieniu poziomu i jakości życia oraz przez stworzeniu takich ram gospodarczo-społecznych i instytucjonalnych, które zwiększą szanse realizacji aspiracji i możliwości jednostek i wspólnot lokalnych. Polskie regiony będą silniejsze i lepiej zintegrowane gospodarczo, społecznie i przestrzennie oraz bardziej samorządne w wyniku procesu decentralizacji i szerszego urzeczywistniania zasady partnerstwa i subsydiarności.

Realizacji celu strategicznego służyć będą trzy cele:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów.
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych.
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Jak wskazano w KSRR w Polsce znajduje się wiele obszarów, które pomimo znacznej na tle innych jednostek terytorialnych zamożności, na skutek zmian społeczno-gospodarczych, utraciły w ostatnich latach możliwości wzrostu i kreowania zatrudnienia z powodu upadku tradycyjnego przemysłu, gwałtownej zmiany koniunktury na wytwarzane produkty i usługi, degradacji środowiska przyrodniczego czy też powiązanej z tymi procesami degradacji infrastruktury, w tym mieszkaniowej, a także dużego odpływu ludności.

Działania zmierzające do poprawy sytuacji powinny być prowadzone na podstawie lokalnych strategii rozwoju, w których realizacji powinni uczestniczyć, poza władzami lokalnymi, w jak największym stopniu partnerzy gospodarczy i społeczni.

3.2. Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020

Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 Gmina Żłoty Stok znajduje się w Sudeckim Obszarze Integracji, który obejmuje południowy obszar województwa dolnośląskiego. Obszar ten cechuje się wieloma barierami rozwojowymi, wynikającymi m.in. z depopulacji, dużego bezrobocia i utrudnionych warunków prowadzenia inwestycji prorozwojowych i infrastrukturalnych (specyfika terenów górskich i podgórskich, tereny cenne przyrodniczo, w tym chronione prawnie). Jednocześnie charakteryzuje się on wyjątkowymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, a także nie w pełni wykorzystanym potencjałem turystyczno-uzdrowiskowym.

Obszar Interwencji, w jakim położona jest Gmina Żłoty Stok to Ziemia Kłodzka. Jest to obszar otoczony barierą orograficzną odznaczający się wysoką atrakcyjnością przyrodniczo – krajobrazową i turystyczną, lecz niskim stopniem dostępności transportowej i miejscami zagrożonymi wykluczeniem społecznym.

Jest to obszar koniecznych inwestycji w infrastrukturę transportową i elektroenergetyczną, a także w rozwinięcie usług uzdrowiskowych z poszanowaniem zasad ochrony środowiska. Jest to również obszar problemów wynikających z zagrożenia powodziowego.

W dokumencie określono 8 celów szczegółowych:

- Cel 1. Rozwój gospodarki opartej na wiedzy
- Cel 2. Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej
- Cel 3 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŻŁOTY STOK NA LATA 2017 – 2023

- Cel 4. Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa
- Cel 5. Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno-informacyjnych
- Cel 6. Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników
- Cel 7. Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia
- Cel 8. Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne

Osiągnięcie założonych w Strategii celów, będzie możliwe dzięki skupieniu prowadzonych działań w grupach, zwanych makrosferami. W odniesieniu do Gminy Żłoty Stok szczególnie istotne są następujące makrosfery i powiązane z nimi przedsięwzięcia:

Makrosfera: ROZWÓJ OBSZARÓW MIEJSKICH I WIEJSKICH – grupa działań zakładająca wzmocnienie węzłowych funkcji i rewitalizację ośrodków miejskich oraz wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich przy ochronie najcenniejszych zasobów rolnych. Przedsięwzięcia w ramach makrosfery:

2.4.2. Przeciwdziałanie degradacji urbanistycznej miast i ograniczanie rozlewania się zabudowy.

2.4.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich, zwłaszcza zwartych powierzchni o charakterze parkowym.

Makrosfera: ZASOBY – grupa działań zakładających podniesienie efektywności wykorzystania zasobów środowiska naturalnego i kulturowego regionu (w tym potencjału rozwiniętej, policentrycznej sieci osadniczej). Przedsięwzięcie w ramach makrosfery:

3.4.11. Wspieranie działań na rzecz rewitalizacji zabytkowych zespołów urbanistycznych i najcenniejszych obiektów architektury.

Makrosfera: TURYSTYKA – grupa działań zakładających podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu. Przedsięwzięcia w ramach makrosfery:

4.4.8 Utworzenie nowych tras turystycznych w oparciu o inwentaryzację krajoznawczą.

4.4.18 Wsparcie dla ekspozycji prywatnych zbiorów muzealnych oraz tworzenia muzealnych izb regionalnych.

4.4.19. Wsparcie projektów zwiększających atrakcyjność i konkurencyjność na rynku turystycznym w górskich ośrodkach turystycznych

3.3. Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014 – 2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, to ponad 9 mld zł, które zostaną zainwestowane w najbliższych latach w rozwój regionu, poprzez realizację celów założonych w „Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020”. Głównym celem Programu jest podniesienie poziomu życia mieszkańców Dolnego Śląska. Priorytetem jest zwiększenie konkurencyjności gospodarki, a co za tym idzie m.in. zmniejszenie bezrobocia. Fundusze Europejskie na Dolnym Śląsku zostaną zainwestowane także m.in. w nowe drogi, nowoczesne, odnawialne źródła energii oraz w działania prospołeczne: edukację i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Tabela 2. Wykaz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 wraz z przypisaną do nich alokacją środków Unii Europejskiej

Numer osi priorytetowej	Nazwa osi priorytetowej	Fundusz UE	Planowana alokacja osi priorytetowej (€)
1	Przedsiębiorstwa i innowacje	EFRR	338 352 000
2	Technologie informacyjno – komunikacyjne	EFRR	28 196 000
3	Gospodarka niskoemisyjna	EFRR	289 009 000
4	Środowisko i zasoby	EFRR	140 980 000
5	Transport	EFRR	394 744 000
6	Infrastruktura spójności społecznej	EFRR	162 127 000
7	Infrastruktura edukacyjna	EFRR	56 392 000
8	Rynek pracy	EFS	256 032 000
9	Włączenie społeczne	EFS	121 920 000
10	Edukacja	EFS	152 400 000
11	Pomoc techniczna	EFS	79 248 000

Źródło: Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014 – 2020

3.4. Strategia Rozwoju Powiatu Ząbkowickiego do 2022 r.

Zgodnie z zapisami w Strategii Rozwoju Powiatu Ząbkowickiego do 2022 r. wizja powiatu brzmi: „Powiat Ząbkowicki – miejsce, w którym chce się być...”.

W wyniku konsultacji społecznych sformułowano cele związane z działaniami podejmowanymi na rzecz wykorzystania endogenicznego potencjału powiatu oraz podniesienia jego atrakcyjności i konkurencyjności w regionie.

Realizacja poszczególnych przedsięwzięć ma na celu przede wszystkim poprawę konkurencyjności powiatu oraz ożywienie gospodarcze i likwidację wysokiego bezrobocia.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŻŁOTY STOK NA LATA 2017 – 2023

W dokumencie tym zdefiniowano również cele strategiczne oraz cele operacyjne, w tym:

Cel strategiczny nr 1: Zrównoważony rozwój przestrzenny oparty na współpracy samorządów i mieszkańców

1. Cel operacyjny: Właściwe planowanie przestrzenne
2. Cel operacyjny: Wzrost dostępności transportowej powiatu
3. Cel operacyjny: Rewitalizacja obszarów staromiejskich i przemysłowych
4. Cel operacyjny: Ograniczenie zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego

Cel strategiczny nr 2: Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka oparta na współpracy przedsiębiorców i samorządów

1. Cel operacyjny: Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej
2. Cel operacyjny: Rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw
3. Cel operacyjny: Rozwój rolnictwa i sektora rolno – spożywczego
4. Cel operacyjny: Wykorzystanie potencjału turystycznego Ziemi Żąbkowickiej
5. Cel operacyjny: Dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy

Cel strategiczny nr 3: Poprawa jakości życia oparta na współpracy mieszkańców i instytucji publicznych

1. Cel operacyjny: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
2. Cel operacyjny: Podniesienie bezpieczeństwa w wymiarze indywidualnym i wspólnotowym
3. Cel operacyjny: Zastosowanie technologii informacyjnej i komunikacyjnej do realizacji usług publicznych
4. Cel operacyjny: Aktywizacja obszarów wiejskich
5. Cel operacyjny: Promocja aktywności sportowej i zdrowego stylu życia

IV. Wizja Gminy Żłoty Stok na lata 2017 – 2023

Wizja gminy to obraz przyszłego stanu gminy, będący wyobrażeniem pożądanej przyszłości. Wizja powinna zawierać syntetyczny opis dążeń i aspiracji społeczności lokalnej, opracowany przy współudziale mieszkańców oraz ich reprezentantów.

Dobrze sformułowana wizja gminy ma odpowiedzieć na pytanie „po co istnieją struktury samorządowe i komu (czemu) powinny służyć?” Ma również wskazać wartości, jakimi dana jednostka się kieruje, do czego dąży i dlaczego pretenduje do bycia konkurencyjną w najbliższym otoczeniu.

Wizja gminy, będąca nadrzędnym celem dla rozwoju społeczności lokalnej, ma określić kierunki dążeń mieszkańców gminy oraz zadania dla przedstawicieli władzy lokalnej.

W wyniku spotkań warsztatowych, w których uczestniczyli radni, władze i zaproszeni goście, a także szerokiej analizy uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, określono wizję Gminy, która brzmi:

ŻŁOTY STOK – ATRAKCYJNĄ GMINĄ TURYSTYKI, PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA

V. Cele strategiczne Gminy Żłoty Stok na lata 2017 – 2023

Cele strategiczne rozumiane są jako to, co chce się osiągnąć w przyszłości, można więc określać je również jako powzięte zamierzenia. Nadają one oraz określają sens istnienia każdej jednostki, systemu, przedsiębiorstwa itp. Odnosząc tę definicję do gmin, cele można określić, jako planowane przedsięwzięcia, będące wynikiem skonkretyzowanych potrzeb danej jednostki samorządu terytorialnego, a także jej otoczenia. Główną zasadą determinowania celów, jest ich jasne i przejrzyste określanie, tak aby nie pozostawiały wątpliwości co do zgodności z wizją gminy.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŻŁOTY STOK NA LATA 2017 – 2023

Cele strategiczne określa się głównie biorąc pod uwagę wizję, którą realizować zamierza gmina. Jest to najważniejsze kryterium, nie należy jednak zapominać o uwzględnieniu innych czynników, takich jak analiza makrootoczenia, konkurencji, wewnętrznej sytuacji w momencie ich formułowania, czy też wreszcie potrzeb mieszkańców. Co ważne, cele te nie mogą być ze sobą w żaden sposób sprzeczne.

W każdej większej organizacji za wyznaczanie celów odpowiadają menedżerowie, będący na odpowiednim szczeblu do podjęcia takich decyzji. W przypadku celów strategicznych gminy, są to Rada Gminy jako organ uchwałodawczy oraz wójt, burmistrz lub prezydent, jako organ wykonawczy.

Dobrze sformułowane cele strategiczne stają się podstawą do opracowania w następnej kolejności planów taktycznych i operacyjnych. Plany te z kolei mają za zadanie, poprzez ustalenie priorytetów działań i podjęcie szeregu decyzji na różnych poziomach, umożliwienie zrealizowania założonych wcześniej celów strategicznych. Te z kolei pozwolą później na opracowanie, celów operacyjnych. Taka klasyfikacja celów przedstawiana jest pod postacią drzewa celów (lub inaczej klasyfikatora celów).

W wyniku konsultacji społecznych oraz analizy sytuacji wewnętrznej i zewnętrznej Gminy sformułowano następujące cele strategiczne, których realizacja ma się przyczynić do podniesienia jej atrakcyjności i konkurencyjności w regionie.

1. Przedsiębiorczość i rozwój gospodarczy jako alternatywa rozwojowa dla Żłotego Stoku
2. Żłoty Stok jako produkt turystyczny
3. Ekologia jako element budowania przewagi konkurencyjnej Żłotego Stoku
4. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miasta
5. Innowacyjność i technologie teleinformatyczne szansą trwałego postępu cywilizacyjnego Żłotego Stoku

6. Kompletny system placówek oświatowych oraz budownictwo mieszkaniowe jako oferta Żłotego Stoku dla ludzi młodych oraz rodzin z dziećmi
7. Żłoty Stok gminą opiekuńczą, przyjazną osobom starszym i niepełnosprawnym
8. Kultura i sport jako alternatywa spędzania wolnego czasu oraz kształtowania zdrowych postaw wśród mieszkańców Żłotego Stoku
9. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury komunalnej jako niezbędny element rozwoju Gminy Żłoty Stok
10. Organizacje pozarządowe gwarantem dialogu i współpracy na rzecz lokalnej społeczności Żłotego Stoku

VI. Cele operacyjne Gminy Żłoty Stok na lata 2017 – 2023

Dobrze sformułowane cele strategiczne stają się podstawą do opracowania w następnej kolejności celów operacyjnych. Mają one za zadanie doprecyzowanie i ustalenie priorytetów działań oraz podjęcie szeregu decyzji na różnych poziomach, co powinno umożliwić osiągnięcie założonych wcześniej celów strategicznych.

CEL STRATEGICZNY 1

Przedsiębiorczość i rozwój gospodarczy jako alternatywa rozwojowa dla Żłotego Stoku

Centralne miejsce w działaniach na rzecz rozwoju lokalnego powinno zajmować kreowanie i stymulowanie rozwoju gospodarczego. Jednym z ważniejszych zadań samorządów lokalnych w stymulowaniu rozwoju gospodarczego jest tworzenie dogodnych warunków do działalności przedsiębiorstw na terenie gminy (m.in. tworzenie dogodnych uwarunkowań lokalizacyjnych dla rozwoju lokalnego sektora gospodarczego).

Działania władz lokalnych w zakresie wspierania przedsiębiorczości w dalszej perspektywie powinny wykazać się konkretnymi efektami, które przejawiają się: wzrostem zatrudnienia ogółem, wzrostem inwestycji na terenie gminy i dochodów własnych wypracowanych przez gminę, zróżnicowaniem gospodarki lokalnej, wzrostem liczby podmiotów gospodarczych, a w dalszej perspektywie – wzrostem zamożności społeczności lokalnej.

Cele operacyjne:

1. Przygotowywanie przestrzeni gminnej do aktywnego inwestowania.
2. Stwarzanie warunków do tworzenia oraz rozwoju mikro i małej przedsiębiorczości
3. Wsparcie dla lokalnych przedsiębiorców poprzez Program DE MINIMIS.
4. Aktywna promocja gospodarcza Żłotego Stoku, z wykorzystaniem różnych kanałów informacyjnych, w celu pozyskiwania inwestorów zewnętrznych.
5. Wspieranie innowacji i transferu technologii, zwłaszcza technologii związanej z odnawialnymi źródłami energii.
6. Partnerskie współdziałanie Żłotego Stoku w dziedzinie rozwoju gospodarki z innymi samorządami Powiatu Żąbkowickiego.
7. Poprawa warunków komunikacyjnych w układzie przestrzennym Gminy m.in. poprzez modernizację i przebudowę dróg lokalnych oraz wspieranie rozbudowy dróg łączących Żłoty Stok z planowaną drogą S8.

CEL STRATEGICZNY 2

Żłoty Stok jako produkt turystyczny

W pracach dotyczących turystyki (zwłaszcza jej aspektów ekonomicznych) szeroko stosowany jest termin „produkt turystyczny”. W wąskim znaczeniu oznacza on wszystko, co jest dla turystów przedmiotem zakupu (np. usługi

hotelarskie, transportowe). W szerszym rozumieniu obejmuje zasoby (walory) turystyczne obszaru, zagospodarowanie turystyczne (wraz z usługami) oraz całość doświadczeń turysty od chwili opuszczenia miejsca zamieszkania do czasu powrotu (Medlik 1995, s. 243).

Przedmiotem polityki produktu w aspekcie terytorialnym jest tzw. złożony produkt turystyczny, oferowany przez dany obszar (np. gminę). Generalnie na złożony produkt turystyczny składają się naturalne i sztuczne dobra turystyczne, określone usługi i towary, a także udogodnienia umożliwiające korzystanie z dóbr turystycznych oraz nabywanie towarów i usług.

Usługi świadczone przez wytwórców (np. przejazdy, noclegi, wyżywienie) oraz udogodnienia o charakterze nierynkowym (sieć drogowa, ochrona środowiska itp.) powinny być podporządkowane realizacji celów podstawowych. Mimo to ich poziom i struktura mogą mieć znaczenie rozstrzygające przy wyborze miejsca przeznaczenia (Altkorn 2001, s. 104).

Położenie Gminy Żłoty Stok oraz jej walory krajobrazowe i przyrodnicze stwarzają doskonałe warunki do pełnienia przez nią funkcji turystycznej. Uczestnicy warsztatów strategicznych wskazali także na możliwość wykorzystania potencjału infrastruktury terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz infrastruktury turystycznej.

Cele operacyjne:

1. Współpraca z gminami wchodzącymi w skład Stowarzyszenia Turystycznego Gmin Ziemi Kłodzkiej w celu wspólnej realizacji strategii produktu turystycznego.
2. Wykorzystanie istniejącej infrastruktury oraz generowanie nowych, atrakcyjnych i konkurencyjnych produktów turystyczno – kulturowych (m.in. obiektów: kościoła poewangelickiego, dawnej mennicy książęcej, mauzoleum oraz parku miejskiego).

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŻŁOTY STOK NA LATA 2017 – 2023

3. Zwiększenie ilości współczesnych atrakcji turystycznych gminy, poprzez rozbudowę bazy wypoczynkowej, sportowej i rekreacyjnej (m.in. budowa siłowni plenerowych, skate parku, placów zabaw).
4. Organizacja cyklicznych imprez kulturalnych i sportowych (m.in. „Gwarkiada”, „Bieg na Jawornik”) w celu stymulowania ruchu turystycznego na terenie Gminy.
5. Stwarzanie korzystnych warunków dla rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej.
6. Aktywna promocja walorów turystycznych i wypoczynkowych Gminy.
7. Ochrona walorów i atrakcyjności turystycznej Gminy, pochodnych dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego

CEL STRATEGICZNY 3

Ekologia jako element budowania przewagi konkurencyjnej Złotego Stoku

Obowiązek ochrony środowiska przyrodniczego oraz konieczność respektowania norm i zasad środowiskowych zmusza samorządy do poszukiwania nowych, efektywniejszych rozwiązań, przyjaznych dla środowiska naturalnego. Sprzyja to kreatywności oraz innowacyjności. Tak więc potrzeba ochrony środowiska i założenia koncepcji zrównoważonego rozwoju stały się nośnikami postępu technicznego i innowacyjności, co znacząco podnosi konkurencyjność nie tylko między przedsiębiorstwami, ale także pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego.

Cele operacyjne:

1. Systematyczne ograniczanie na terenie Gminy niskiej emisji m.in. poprzez termomodernizację obiektów użyteczności publicznej.

2. Podnoszenie świadomości społeczności lokalnej w celu racjonalizacji gospodarowania odpadami komunalnymi oraz rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów.
3. Zagospodarowanie parku miejskiego.
4. Współpraca z instytucjami działającymi w zakresie ochrony środowiska oraz edukacji ekologicznej, w szczególności z NFOŚiGW oraz WFOŚiGW.
5. Aktywna promocja Gminy jako miasta ekologicznego poprzez udział w konferencjach, sympozjach i targach, zarówno krajowych, jak i zagranicznych.

CEL STRATEGICZNY 4

Kompleksowa rewitalizacja staromiejskiego układu urbanistycznego w mieście Żłoty Stok

Zgodnie definicją dra Andreasa Billerta, rewitalizacja to kompleksowy proces odnowy obszaru zurbanizowanego, którego przestrzeń, funkcje i substancja uległy procesowi strukturalnej degradacji, wywołującej stan kryzysowy, uniemożliwiający lub znacznie utrudniający prawidłowy rozwój ekonomiczny i społeczny tego obszaru, jak i zrównoważony rozwój całego miasta. Degradacja obejmuje przestrzeń, funkcję i substancję. To znaczy, że o obszarze zdegradowanym można mówić wówczas, gdy na danym terenie stan kryzysowy występuje nie tylko w odniesieniu do sfery architektoniczno-urbanistycznej danego obszaru, ale związany jest także ze sferą gospodarczą i społeczną.

Rewitalizacja powinna mieć charakter kompleksowy to znaczy, że w jej ramach należy prowadzić szereg wielowątkowych, wzajemnie uzupełniających się i wzmacniających działań, mających na celu wywołanie jakościowej pozytywnej zmiany na zidentyfikowanym obszarze.

Zatem rewitalizacja powinna łączyć działania infrastrukturalne z programami ożywienia gospodarczego i z działaniami na rzecz rozwiązywania problemów

społeczno-ekonomicznych, występujących na danym obszarze takich jak: bezrobocie, przestępczość, brak równowagi demograficznej.

Cele operacyjne:

1. Modernizacja dróg gminnych łączących obszary zdegradowane z drogami wyższej kategorii, w szczególności z drogą krajową 46 oraz drogą wojewódzką nr 390.
2. Wykorzystanie obiektów: kościoła poewangelickiego, dawnej mennicy książęcej, mauzoleum oraz parku miejskiego na rozwój kultury, turystyki i tworzenia stałych miejsc pracy.
3. Modernizacja i rozbudowa obiektów sportowych zlokalizowanych w obszarze rewitalizowanym.
4. Ochrona układu urbanistycznego Gminy poprzez prace konserwatorskie i remonty zabytków oraz odnowienie budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym, w tym także obiektów sakralnych.

CEL STRATEGICZNY 5

Innowacyjność i technologie teleinformatyczne szansą trwałego postępu cywilizacyjnego Żłotego Stoku

Innowacyjność stała się zagadnieniem, które znajduje się w sferze zainteresowań wielu podmiotów zarówno przedsiębiorstw, naukowców jak i władzy publicznej. Przedsiębiorstwa przywiązują dużą uwagę do zwiększania swojego potencjału innowacyjnego, od którego zależy ich pozycja konkurencyjna na rynku. Również politycy skupiają uwagę na tworzeniu odpowiednich bodźców stymulujących innowacyjność.

Z kolei Komisja Europejska uczyniła z polityki innowacyjnej główne narzędzie w procesie wzmocnienia gospodarek Unii Europejskiej.

Innowacyjność to kategoria ekonomiczna, która może być różnie definiowana i analizowana w zależności od tego, z jakiego poziomu jest postrzegana. Nie odnosi się już wyłącznie do poziomu przedsiębiorstwa, ale również do regionu i państwa.

Środowisko jest innowacyjne, gdy wchodzi w relacje z otoczeniem, korzysta z lokalnych umiejętności, które na pewnym etapie staną się umiejętnościami specyficznymi dla tego środowiska – tworząc przewagę konkurencyjną. To wszystko pozwoli efektywnie wykorzystać wiedzę i informacje do tworzenia nowych produktów i nowych procesów.

Cele operacyjne:

1. E-usługi w administracji publicznej poprzez wykorzystanie innowacji i transferu technologii teleinformatycznych w gminnych jednostkach organizacyjnych.
2. Ekologia i kultura jako innowacyjne produkty turystyczne, umożliwiające dywersyfikację struktury gospodarczej Gminy.
3. Rozwój współpracy międzynarodowej, w tym kontaktów transgranicznych w ramach Euroregionu Glacensis oraz z partnerami z innych krajów UE, w zakresie powielania dobrych praktyk, wymiany know-how oraz wdrażania innowacji w dziedzinie gospodarki, turystyki, ekologii, kultury oraz innych dziedzin funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego.

CEL STRATEGICZNY 6

Kompletny system placówek oświatowych oraz budownictwo mieszkaniowe jako oferta Żłotego Stoku dla ludzi młodych oraz rodzin z dziećmi

Żłoty Stok, tak jak większość peryferyjnie położonych, polskich gmin boryka się problemem ubytku młodych mieszkańców. Sytuacja ta jest efektem zarówno

niekorzystnych trendów demograficznych, jak również odpływu migracyjnego młodych osób za granicę oraz do dużych aglomeracji. W trakcie konsultacji Strategii, mieszkańcy zwracali uwagę na fakt braku atrakcyjnej oferty dla młodych osób, które po uzyskaniu wykształcenia wyższego w dużym ośrodku miejskim, już w nim zostają zasilając tamtejszy rynek pracy. Tym samym zwrócono uwagę na konieczność przygotowania oferty podnoszącej konkurencyjność i atrakcyjność Żłotego Stoku pod względem warunków życia.

Pierwszym etapem będzie oczywiście stworzenie nowych miejsc pracy. Kolejne elementy powinny obejmować sferę oświatową i mieszkaniową. Stworzenie warunków dla kompletnego systemu opieki nad dziećmi oraz zapewnienie miejsca do zamieszkania dla młodych rodzin przesądzają bowiem o wyborze miejsca do życia.

Dzięki realizacji zaproponowanych poniżej celów operacyjnych Gmina Żłoty Stok ma szansę stać się wygodnym i bezpiecznym miejscem dla obecnych, jak i przyszłych mieszkańców.

Cele operacyjne:

1. Utrzymanie i rozwój kompletnego systemu edukacji oraz opieki nad dziećmi w wieku 0 – 16 lat, obejmującego zarówno placówki publiczne, jak i niepubliczne, w celu umożliwienia młodym rodzicom podejmowania zatrudnienia.
2. Rozwój systemu promującego przedsiębiorczość ludzi młodych.
3. Uruchomienie systemu szkoleń dla ludzi młodych wchodzących na rynek pracy.
4. Współpraca Gminy z Powiatowym Urzędem Pracy w Ząbkowicach Śląskich w celu ułatwienia w pokonywaniu barier wejścia na rynek pracy.

5. Przygotowanie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej, przeznaczonej pod zabudowę jednorodzinną w celu uzyskania dodatniego bilansu migracji ludności.

CEL STRATEGICZNY 7

Żłoty Stok miastem opiekuńczym, przyjaznym osobom starszym i niepełnosprawnym

Obserwowane od wielu lat trendy demograficzne wskazują na konieczność przygotowania się jednostek samorządowych do wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Niezbędne jest dostosowanie infrastruktury placówek publicznych oraz oferty usług socjalnych dla osób starszych. Jednocześnie w dobie konieczności wyrównania szans dostępu do usług osobom niepełnosprawnym, zasadnym wydaje się realizacja przedsięwzięć aktywizujących tę grupę osób narażoną na wykluczenie społeczne.

Gmina Żłoty Stok, poprzez system swoich jednostek organizacyjnych, od wielu lat realizuje program wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych. Sukcesywnie prowadzone są prace dostosowujące obiekty publiczne dla osób starszych i niepełnosprawnych. Działania te należy kontynuować w kolejnych latach.

Cele operacyjne:

1. Stworzenie zintegrowanego i efektywnego systemu pomocy społecznej poprzez rozwój bazy dotyczącej opieki społecznej, w tym adaptacja części łącznika przy Samorządowym Zespole Szkół dla potrzeb dziennego domu opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
2. Promowanie wśród mieszkańców zdrowego stylu życia.
3. Sukcesywne dostosowywanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.
4. Współpraca gminnych jednostek z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się ludźmi starszymi i niepełnosprawnymi.

CEL STRATEGICZNY 8

Kultura i sport jako alternatywa spędzania wolnego czasu oraz kształtowania zdrowych postaw wśród mieszkańców Żłotego Stoku

We współczesnym świecie kultura, sport i rekreacja stanowią ważną wartość cywilizacyjną, kulturową i społeczną. W rozwiniętych społeczeństwach stały się one dobrem powszechnym, dostępnym w różnych formach – stosownie do możliwości i zainteresowań obywateli. Są także składową polityki społecznej nowoczesnego państwa, stymulując wiele gałęzi gospodarki i tworząc swoisty rynek pracy. Dzięki swojej specyfice kultura i sport są istotnym czynnikiem kształtowania zdrowia, rozwijania nawyków i zachowań prozdrowotnych, a także wartościową formą spędzania wolnego czasu. Z tych też względów zarówno państwo, jak i różne szczeble administracji samorządowej są żywotnie zainteresowane rozwojem i upowszechnieniem tych dziedzin życia.

Cele operacyjne:

1. Adaptacja części łącznika przy Samorządowym Zespole Szkół dla potrzeb Biblioteki Publicznej.
2. Rozbudowa sieci świetlic wiejskich oraz modernizacja siedziby Centrum Kultury i Promocji w celu ułatwienia organizacji zajęć sportowo – kulturalnych na terenie Gminy.
3. Budowa, modernizacja i wykorzystanie potencjału infrastruktury sportowo – rekreacyjnej (stadion miejski, boiska piłkarskie, boiska wielofunkcyjne, ścieżka pieszo – rowerowa) w celu popularyzowania zdrowego stylu życia.
4. Zwiększenie ilości współczesnych atrakcji turystycznych Gminy, poprzez modernizację i rozbudowę bazy wypoczynkowej, sportowej i rekreacyjnej m.in. budowa siłowni plenerowych, skate parku, placów zabaw.

5. Ścisła współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi w celu optymalizacji oferty aktywnego wypoczynku.
6. Organizacja cyklicznych imprez wizerunkowych m.in. „Gwarkiada”, „Bieg na Jawornik” w celu stymulowania ruchu turystycznego.
7. Promocja Gminy poprzez inicjowanie nowych przedsięwzięć sportowych i kulturalnych rangi ogólnopolskiej i międzynarodowej.

CEL STRATEGICZNY 9

Modernizacja i rozbudowa infrastruktury komunalnej jako niezbędny element rozwoju Gminy Żłoty Stok

Istotną potrzebą w rozwoju każdej gminy jest sukcesywna modernizacja infrastruktury technicznej, obejmującej wodociągi, kanalizację, drogi i towarzyszącą im infrastrukturę, sieć energetyczną oraz inne urządzenia sieciowe, a także elementy techniki budowlanej.

Od jej jakości i łatwej dostępności zależy nie tylko poziom życia mieszkańców, ale także chęć inwestowania przez zewnętrzne podmioty gospodarcze. Infrastruktura techniczna ma zatem także pośredni wpływ na sferę społeczną czy kulturalną, nie wspominając o ekologicznej.

Szczególnie ważna w tym zakresie jest także sukcesywne dążenie do poprawy estetyki budynków komunalnych gminy oraz rozwój infrastruktury, celem zapewnienia mieszkańcom i odwiedzającym bezpieczeństwo w mieście.

Podjęcie działań w tym zakresie przyczyni się do podniesienia konkurencyjności Gminy Żłoty Stok na obszarze powiatu oraz województwa dolnośląskiego.

Cele operacyjne:

1. Rozbudowa infrastruktury wodno – kanalizacyjnej umożliwiającej dostarczenie mieszkańcom Gminy wody pitnej, a także odbiór ścieków komunalnych oraz wód opadowych.

2. Modernizacja gminnej oczyszczalni ścieków dla Żłotego Stoku.
3. Poprawa estetyki Gminy, poprzez modernizację budynków komunalnych, obiektów użyteczności publicznej, w tym także renowacja i restauracja substancji zabytkowej Gminy.
4. Współpraca z zarządcami zasobami mieszkaniowymi w celu wspólnego rozwiązywania problemów mieszkańców Żłotego Stoku.
5. Remonty infrastruktury technicznej, w tym ulic, chodników, terenów zielonych oraz likwidacja barier architektonicznych.
6. Tworzenie stref bezpieczeństwa, rozwój systemu monitoringu oraz utworzenie stałej placówki Policji w celu zapobiegania przestępczości na terenie Gminy.

CEL STRATEGICZNY 10

Organizacje pozarządowe gwarantem dialogu i współpracy na rzecz lokalnej społeczności Żłotego Stoku

Mieszkańcy Gminy Żłoty Stok wykazują dużą aktywność społeczną. W Gminie działa blisko 20 różnorodnych organizacji pozarządowych. Świadczy to o dużej integracji i świadomości lokalnej wśród mieszkańców oraz ich zaangażowaniu w sprawę swojej „Małej Ojczyzny”.

Władze Gminy, dostrzegając potencjał i możliwości Organizacji Pozarządowych, dążą do zacieśnienia trwającej od wielu lat współpracy. Na drodze konsultacji społecznych opracowywane są „Programy Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi”, które wprowadzają jasne i czytelne rozwiązania, włączające Organizacje w system demokracji lokalnej oraz regulują zasady partnerskiej współpracy pomiędzy Gminą a Organizacjami Pozarządowymi. Programy określają również priorytetowe obszary tej współpracy. Rokrocznie Gmina powierza wykonywanie wielu zadań publicznych organizacjom tzw. trzeciego sektora, w drodze otwartych konkursów ofert. W kolejnych latach należy kontynuować te dobre praktyki.

Cele operacyjne:

1. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i niepublicznych, w tym m.in. zakup samochodu pożarniczego dla jednostki będącej w KSRG.
2. Ścisła współpraca z organizacjami pozarządowymi w celu wzbogacenia gminnej oferty w zakresie kultury, sportu, edukacji, zdrowia itp.
3. Organizacje pozarządowe jako stymulator rozwoju demokracji lokalnej

VII. Monitoring i ewaluacja

Dynamiczny charakter strategii, jako programu służącego realizacji idei zrównoważonego rozwoju Gminy Żłoty Stok, narzuca konieczność monitorowania zmian zachodzących w niej i w jej otoczeniu, a na tym tle weryfikacji przyjętych celów strategicznych, operacyjnych oraz metod ich osiągnięcia.

Monitoring strategiczny powinien mieć charakter sformalizowany. W tym celu zarządzeniem Burmistrza powołany zostanie Zespół ds. Realizacji Strategii. W jego skład wchodzić będą przedstawiciele najwyższego kierownictwa Urzędu Miejskiego w Żłotym Stoku, przedstawiciele referatów, jednostek organizacyjnych i spółek gminnych, przedstawiciele Rady Miejskiej, przedstawiciele stowarzyszeń i organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców. Zespół ten będzie spotykał się raz w roku i oceniał stopień realizacji Strategii, wykorzystując przy tym roczne sprawozdania z budżetów poszczególnych referatów, jednostek organizacyjnych i spółek gminnych, wskaźniki gromadzone przez Urząd Miejski w Żłotym Stoku oraz własne analizy i ewentualne wnioski, które wpłyną do Urzędu, a dotyczyć będą celów strategicznych i operacyjnych zapisanych w Strategii.

Ocena stopnia realizacji Strategii sporządzana będzie w formie raportu z realizacji, w którym znajdą się zapisy dotyczące stopnia osiągnięcia poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych. Raport będzie kończyć się

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŻŁOTY STOK NA LATA 2017 – 2023

wnioskami, a w razie konieczności propozycją zmiany zapisów w dokumencie. Wypracowany raport zostanie przedłożony do zaakceptowania Burmistrzowi.

W połowie realizacji Strategii (w czwartym roku) przeprowadzone zostaną konsultacje społeczne w formie spotkania otwartego dla mieszkańców, podczas którego zaprezentowany zostanie dotychczasowy poziom realizacji zapisów dokumentu, w zakresie celów strategicznych i operacyjnych. Spotkanie posłuży dyskusji na temat trafności określenia wizji i misji miasta na lata 2017-2023 oraz spójności Strategii z dokumentami strategicznymi o znaczeniu lokalnym, regionalnym oraz krajowym. Wnioski z konsultacji uwzględnione zostaną w najbliższym raporcie z realizacji Strategii.

Na koniec realizacji Strategii – jako ewaluacja ex post, wykonany zostanie raport ewaluacyjny, który będzie zawierał aktualny raport o stanie miasta, służący analizie porównawczej stanu przed uchwaleniem dokumentu oraz na zakończenie jego obowiązywania. W raporcie ewaluacyjnym ocenie podlegać będzie m.in. skuteczność i efektywność zadań służących realizacji poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych oraz ich oddziaływanie na rozwój społeczno – gospodarczy Gminy.

Na zakończenie należy podkreślić, że we wdrażaniu Strategii bardzo istotnym jest świadomy udział zarówno społeczności lokalnej, jak i wszystkich pracowników Urzędu Miejskiego w Żłotym Stoku, jednostek organizacyjnych i spółek gminnych oraz radnych Rady Miejskiej. Powinno się to przyczynić do zrealizowania celów strategicznych i operacyjnych, a w efekcie do zmaterializowania się wizji Gminy.

VIII. Spis rysunków i tabel

8.1. Spis rysunków

Rysunek 2. Lokalizacja Gminy Żłoty Stok na mapie Dolnego Śląska

Rysunek 2. Wskaźnik peryferyjności czasowej

Rysunek 3. Mapa ogólnego ryzyka społecznego, wszystkie wypadki, liczba ofiar śmiertelnych i ciężko rannych, powiaty w latach 2012 – 2014

Rysunek 4. Wybrane dane demograficzne w Gminie Żłoty Stok

Rysunek 5. Ludność Gminy Żłoty Stok według płci i wieku

Rysunek 6. Migracje ludności Gminy Żłoty Stok na pobyt stały

Rysunek 7. Stopa bezrobocia na Dolnym Śląsku

Rysunek 8. Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Żłoty Stok

Rysunek 9. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Żłoty Stok

Rysunek 10. Struktura dochodów budżetu Gminy Żłoty Stok w latach 2013 – 2015

Rysunek 11. Struktura wydatków budżetu Gminy Żłoty Stok w latach 2013 – 2015

Rysunek 12. Dochody i wydatki budżetu Gminy Żłoty Stok w 2015 r.

8.2. Spis tabel

Tabela 1. Liczba bezrobotnych w latach 2012-2015

Tabela 2. Wykaz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 wraz z przypisaną do nich alokacją środków Unii Europejskiej